

КАКО ОКУПИРАНО КОСОВО И МЕТОХИЈА ОДЈЕКУЈУ У ВРСНОМ
ПЕСНИКУ СА ЗЛАТИБОРА, НЕ ДАЈУЋИ НАМ ДА СЛУЋЕНИ ЗАПУСТИМО

Откуд ми у нашој кући

Дођох из далека. Твоје сам артијце лепио по прозору брода, да ми косе светлости у висока преподнева кроз њих допиру. Овде ме дочекало оно што ме и испратило. Помишљај: ваљало би да неку посланицу о Косову сачиниш, неку епистолу, тако нешто. Баш о томе и само о томе. Видиш шта лапрдају и како збуњују народ ови што нас убеђују да ми „нисмо род Лазару него Влах-Хамзи, чувеном реалисти и модернисти”. Ови изроди и издајници свих боја, облика и тарифа. Ови што нам прађедовину крчме ко да су је на пијаној томболи добили. Морамо се бранити свим средствима, а овај твој лепој језик непрскани једно је од најмоћнијих оружја које имамо. Хоћеш ли? Ако узмогнеш, напиши и пошаљи, Слободане. Тиме би, да знаш, ти спасао и ерски образ; да не помисли когод да сви Ужичани, сад кад би изроди да нам кућу на добош дају, целомудрено запиткују као онај Љуба Симовић: „Откуд ми у нашој кући? И шта бисмо уопште са њом кад је пуна туђина?”

Пише: Слободан Ристовић

Свањава а мрак ко пекмез. Навалиле слепе лептирице, оједоше зид, скинуше креч.

Пред њима и црнина ишчиле.

Склањај децу, човече, ово се јама ко џеп изврнула. Дупље, гркљани, снурају се ко црева. Чиме да затиснемо ове јама и којим лугом да их прскамо.

Ноћас смо будили гују под прагом. Ако се ико у раскућишта разуме, онда је она црња. Нема је. Откинула пупчану врпцу, о њу се обесила.

Јој теби што све ово видиш а жмуриш.

Ако се сретнемо, ни Бог нас неће измирити.

*

Стојим насред авлије. Зажмириле звезде. Стисле се ко рупице на пустиномним кошуљама. Оно су барјаци, урличу вране у небесима.

Оно је Косово. Оно сте ви што доле пред црквама, дућанима, на пијацама, мљацкате ћаге и тапије, и испијате цеђ оне земље сашивене од црних и белих цигерица.

Црн вам образ одавде до Београда, и свуда наоколо.

Риче врана, ко да јој је под крилом аждаја, а туку бандаши, јече трубе, праште прангије и звече сабље. Вашар, да му је до Пека мало. Да није Дрине, размилио би се и разгамизо до под Котор.

Једино је око Призрена празно. Притисла дрлија и трлија, ни печурке не извирују. Бог растурио кантариште, прешо преко Ситнице, сео на лађу и здимио негде. Еј, уши вам зарасле ко капије по Шумадији, где је Бог отишао? Што га најуристе? Ко ће вам сад на бабине доћи?

Ко то виче са моје куће, ко је то у стуаће отишо, је л' то чума кијак зашиљила па мокри и једе ћерамиде. Зуби ти испали, и теби што си се у слово претворила. Јеб'ла те реч, кад ти је појео жижак. Од пасуља нас неко умесио, неће из нас нићи чесница. Хоће ли још бити Божића у Великој Хочи? Продала би браћа тепсију, скинула би мајци мараму и кике јој одсекла. Ене оца, ставио сикиру у сред темена, на њој врапци, под ушицама ластва савила гнездо, а нема са ким да излеже тиће.

У кромпиришту никла пиревина пушака. Устале кости и лобање. Постројавају се. Строј од прошћа, пред њима Живојин. Под шапком му, уместо главе, купа шљива и орах, капљу му драмлије уместо суза.

Косовка ђевојка, ђевица, исекла жипон на кришке ко погачу, па 'рани рибе.

Теку водом калкан и челенке, а на обали ћебиће распротрли неки које ни ветар не разуме, арлају и слажу признанице. Сви се ајдуци пред „Руски цар” преселили, разапели чадоре, пију ладно пиво са Турцима, само Милош и Југовићи на тротоару кокају кокице и продају у кесицама. Наоколо шљаште кићанке и перјанице неких у најлоне одевених.

Пробам да певам, а не могу. Глас ми испао. Вуче се ко глиста. Лежем на њега, да га не спазе свраке и не однесу. Чиме после кукаван да кукам. И за киме и са киме.

Да, ако Бог да, па бане Милица, да са мојом мајком измаме ону потпрагницу и умесе колач, па нам когод сврати, да нас помене...

*

Почео живот да продаје плацеве. Смијуљи се смрт. Вади скице, планира, чека да стигну мајстори.

Чума се пресвлади, да не 'аба одело. Има се. Толико пустолина није било ни после боја с Турцима. Или смо голи гинули на Косову, ко што би сад са њега неки да беже иако тамо никад нису ни били. Спала нам и мајчина материца са рамена, једино нам остала пупчана штрања око врата. Неки ће са њом у небо, неки ће на њу качити ордење.

Увек се нађе неко ко откупљује кућни гар и очи братове.

И очију ће нестати ко што нестаје шљива. Ни воћњака ни колевки. Остале нам успомене. Ни образа ни Бога.

А о томе се нема са ким ни коме.

*

Сањам бежанију. Под стреом седи мајка. Дрхти. Игра јој доња усна. Пуна јој уста неких парица што звецкају, или је жижак у гркљану поставио гатер, па струже.

И небо ко олајисано. Ни врана се не види, а чују се јата. Враћају се гаврани са свадбе. Чавке ко чавке, кикоћу се ко некада деца пред школама. Бежанија ил' пратња. Можда прате гујаће у војску.

Не чују се ћемана ни армунике, нигде бандаша, нигде тамбураша. Гује поскидале кошуље, разголители недра. Проклињу дојкама и куну млекоом чемерним.

Са сваке стране по срушен зид. Под звонима саџак, кувају ђаволи мећу у њима. Свиње изровале златне бундеве по трговима. Распојасала се стока, провалила у купус и месару. Ропи и рипи. Смрт пред задругом, на клупици, турила ташну. Вади пусуле и прозива. Купује, шљиве и јабуке, кућне прагове, оџаке, ордење, ђачке књижице и умрлице. Поништава крштенице. Суши се мастило, помодрила небеса. Попови играју ко они у Црној Гори и Херцеговини, песме извика и без музике.

Гавраниште, враниште, вранилиште, гркљаниште, пустињиште, трлиште, нигдиште... Тако надева имена атарима.

Не смем под стреху. Шта да упитам веселу Мајку, како да јој кажем да је умрла, и отац умро, и ја, стреха и авлија. Остала гуја под прагом, а праг однели, па је ту никла чемерика. Ено на њој муве уместо пчеле. А и она, несрећна, не види како је паук загрлио. Боже, где си ти? Ниси ваљда са овима што нас овако бране? Ако јеси, и ти се не вратио. Довољни су нам они што су куму главу одсекли. Ено их загрљени на раскршћу, а пут око њих зарастао.

Певају.

Сами учествовали и убедљиво победили. <

Објављено: уторак, 24. октобар 2017, 22:32h